

Przepisy kuchni spiskiej

Potrawy mączne

GAŁUSKI Z KAPUSTĄ

Składniki:

1 kg ziemniaków,
3 jajka,
30 dkg mąki zwykłej,
boczek i cebulka do okrasy,
kapusta kiszona,

Sposób wykonania:

Ziemniaki zetrzeć na tarce jak na placki ziemniaczane, odstawić, potem zebrać wodę, posolić, dodać 1 jajko i 2 żółtka, 30 dkg mąki, wszystko wymieszać aby ciasto było gęste. Do zagotowanej i osolonej wody wrzucać łyżką ciasto – gotować, aż gałuski wypłyną na wierzch. Zagotować kapustę kiszoną, dodać usmażoną cebulkę i boczek, posolić wymieszać z gałuskami.

DZIADKI

Składniki:

2 kg ziemniaków,
łyżka soli,
½ kg mąki krupczatki,

Dodatki:

boczek i cebula lub
gęsi smalec ze skwarkami
do okrasy,

Sposób wykonania:

Obrane ziemniaki gotować na pół twardo - zasypać wtedy mąką i gotować do miękkości. Odcedzić wodę i połowę tej wody zostawić do ewentualnego wymieszania z ziemniakami. Wszystko ubić tłuczkiem i wyrobić ziemniaki na jednolitą masę. Łyżką nabierać – syczać - małe kluseczki. Gotowe dziadki polać podsmażonym boczkiem i cebulką, wymieszać.

PIEROGI

Składniki ciasta (dla 8 osób):

2 kg maki (tortowej, poznańskiej typ 500),
2 jajka,
woda przegotowana,
½ kostki roztopionego masła w wodzie,
sól,

Sposób wykonania:

Z powyższych składników zagnieść ciasto, dokładnie wyrobić i rozwałkować. Szklanką wykrawać kółka, na które będzie nakładany farsz, po złożeniu ich na pół zlepić brzegi pierogów.

PIEROGI Z KAPUSTĄ

Składniki farszu:

2 kg kapusty kiszzonej,
5 dkg grzybów suszonych,
3 cebule,
kostka masła,
pieprz ziołowy i sól,
boczek na skwarki do okraszania pierogów.

Sposób wykonania:

Kapustę kiszoną i grzyby ugotować osobno, dobrze odcisnąć, pokroić drobno i wymieszać. Cebulkę pokrojoną drobno, podsmażyć na maśle i dodać do kapusty i grzybów, doprawić wszystko solą i pieprzem.

PIEROGI Z BRYNDZĄ

Składniki farszu:

2 kg ziemniaków,
2 kg bryndzy,
szczypiorek,
pieprz i sól,

Sposób wykonania:

Ziemniaki ugotować, zemieć przez maszynkę, dodać bryndzę i drobno pokrojony szczypiorek, doprawić do smaku.

PIEROGI NA SŁODKO Z SEREM

Składniki farszu:

1 kg sera białego,
cukier waniliowy,
10 dkg cukru,
2 żółtka,

Sposób wykonania:

Wszystkie składniki farszu dokładnie razem wymieszać, jeśli potrzeba to dosłodzić.

PIEROGI Z BOBEM:

Składniki farszu:

2 kg bobu,
25 dkg boczku wędzonego,
3 cebule,
½ kostki masła,

Sposób wykonania:

Bób ugotować, nie obierać z łupin, ale w całości zemleć przez maszynkę, dodać masło. Boczek podsmażyć z cebulą i tak samo zemleć, doprawić solą i pieprzem.

CHLEB DOMOWY:

Składniki:

2 kg maki (np. tortowej),
Pół kostki drożdży,
1 łyżeczka cukru,
Sól,
2 łyżeczki oleju,

Sposób wykonania:

Przygotować rozczyn: w $\frac{3}{4}$ litra ciepłej (nie gorącej) wody rozpuścić drożdże, cukier i odrobinę mąki. Pozostawić do wyrośnięcia. Gotowy zaczyn przełożyć do miski z mąką, dodać olej, sól. Wszystko dobrze wymieszać i wyrobić. Pozostawić znów do wyrośnięcia. Gdy ciasto wyrośnie, wyłożyć je na posmarowaną tłuszczem blachę (trzy wąskie lub jedną dużą), chleb po wierzchu lekko posmarować czystą wodą, można też posypać go lekko makiem. Piec w piekarniku w temp. 180° ok. 1 godziny. Po upieczeniu można znów delikatnie posmarować czystą wodą.

KAPUŚNIK:

Składniki (na 1 dużą blachę):

pół główki kapusty,
kostka masła,
2 cebule,
2 łyżki cukru,
½ łyżeczki pieprzu,
łyżka cynamonu,
odrobina soli,
ciasto chlebowe,

Sposób wykonania:

Kapustę poszatowaną zalać wodą i lekko posolić, ugotować, odlać wodę. Osobno w rondlu roztopić kostkę masła i 2 cebule pokrojone zeszklić na nim, dodać do tego kapustę, dobrze wymieszać. Doprawić 2 łyżkami cukru, 1 łyżką cynamonu, ½ łyżeczki pieprzu, wymieszać. Tak przygotowany ciepły, ale nie gorący farsz wyłożyć na przygotowane wcześniej ciasto chlebowe na blasze. Piec w piekarniku ok. 45 min. w temp. 180°.

DERKLIKI

Składniki:

2 szklanki cukru, 1 kg mąki,
10 dkg drożdży,
15 dkg masła,
½ szklanki cukru,
2 szklanki mleka,
5 - 6 żółtek,
½ łyżeczki soli,

Sposób wykonania:

Drożdże rozpuścić w ½ szklanki ciepłego mleka, dodać 2 łyżeczki cukru i odrobinę mąki. Wymieszać i zostawić do wyrośnięcia. Po wyrośnięciu przełożyć do miski i dodawać stopniowo mąkę i ciepłe mleko. Na końcu dodać roztopione masło i żółtka utarte z cukrem. Wyrobić ciasto i pozostawić do wyrośnięcia. Po wyrośnięciu rozwałkować dość grubo (ok. 1 cm) i kroić w kwadraty, nakładać na nie odrobinę marmolady i składać jak koperty. Można też wykrawać szklanką kółka nakładać na środek przygotowaną wcześniej masę makową lub serową i smarować ciasto mlekiem wymieszanym z jajkiem, a potem piec w temp. 150 stopni około 30 min.

Błachę smarować margaryną i oprószyć mąką. Do smarowania stosować 3 jajka wymieszane dobrze z odrobiną mleka.

Masa serowa:

2 kg białego przemiałonego sera,
3 żółtka,
2 szklanki cukru,
2 cukry waniliowe,
Ser wymieszać ze składnikami i dosłodzić do smaku.

Masa makowa:

1 kg maku,
2 opakowania rodzynek,
2 szklanki cukru,
½ słoiczka miodu,
cukier waniliowy,
Mak sparzyć i przemleć.
Rodzynki wrzucić do
wrzątku i moczyć przez
godzinę. Do maku dodać
rodzynki, rozpuszczone
masło, dwie szklanki
cukru i pół słoiczka
miodu i cukier
waniliowy. Dobrze
wymieszać,

GRUŁOWNIK

Składniki:

2 szklanki cukru,
½ kg ugotowanych i zgniecionych ziemniaków,
½ kilograma białego sera przemielonego,
3 jajka,
1 ½ szklanki cukru,
ciasto chlebowe,

Sposób wykonania:

Wszystkie składniki dobrze wymieszać i wyłożyć na ciasto chlebowe na blasze. Piec w 150°C ok. 1 h.

BABY

Składniki:

1 kg mąki,
2 szkl. Mleka,
10 dkg drożdży,
5 żółtek,
1 szkl. Cukru,
Szczypta soli,

Sposób wykonania:

Drożdże rozpuścić w ciepłym mleku, dodać do tego mąkę, żółtka i cukier. Wszystko wyrobić, zostawić do wyrośnięcia. Potem wałkować na prostokąty. Posmarować ciasto mlekiem z jajkiem i nakładać na to: mak lub kakao, ale zostawić od brzegu 2 – 3 cm czystego ciasta. Zwijać od brzegu z nałożonym farszem od tyłu w zgrabny rulon. Posmarować po wierzchu mlekiem z jajkami, ponakłuwać widelcem i piec w 150oC ok. 1 h.

Masa kakaowa:

Rozpuścić margarynę, dodać 70 g kakao odrobinę wody, lekko zagotować, przestudzić i wykladać na ciasto.